

Landsorganisasjonen i Norge
Youngsgt. 11
0181

Vår sak nr: 2014-AR-00682 Arkivnr: Deres ref: 13/2648-2 433/STRE

Dato: 25.02.2014

RAPPORT FRA UTVALG OM LØNNSDANNELSE - HØRING

Det vises til brev av 3. januar 2014 der LO ber om merknader til hørings svar om NOU 2013: 13 «Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi» (Holdenutvalget).

NTL støtter Holdenutvalgets hovedkonklusjon om at frontfagsmodellen må opprettholdes. Som utvalget peker på, er det viktig for at modellen skal kunne videreføres at rammene danner en norm og ikke et tak for lønnsveksten.

NTL slutter seg til utvalgets betraktning om at lønnsdannelsen i Norge har bidratt til en jevn inntektsfordeling, som har vært en ønsket utvikling og trolig også en forutsetning for en omfattende koordinering.

NTL vil understreke at fagbevegelsens mål må være en rettferdig fordeling mellom kapital og arbeid. Rapporten viser at lønnsandelen har holdt seg forholdsvis stabil i mange år, noe som viser at veksten i lønnskostnadene har vært på et ansvarlig nivå. Det er viktig at eventuell moderasjon i lønnsoppgjør ikke medfører at kapitaleiernes andel øker på bekostning av arbeiderne.

Erfaringer fra mange land viser at lokal lønnsfastsettelse utenfor det kollektive avtaleverket fører til større forskjeller. En del krefter ønsker en slik lønnsdannelsen også i Norge. For å ha kontroll over lønnsutvikling er det vesentlig at innretningen med sentrale og samordnede oppgjør fortsetter, og at lokal lønnsfastsettelse utover frontfagets rammer unngås.

NTL vil i denne sammenhengen trekke fram Hovedtariffavtalen i Staten som et viktig rammeverk for den koordinerte lønnsdannelsen. Flytting av hele eller hoveddelen av statsoppjøret til de lokale virksomhetene vil på sikt kunne ødelegge frontfagsmodellen.

Store økninger i lederlønninger vil kunne undergrave tilliten til dagens forhandlingsystem, og bidrar ikke til å skape aksept blant arbeidstakerne for en ansvarlig lønnsutvikling. Derfor er det viktig å understreke som utvalget gjør at godtgjørelsen til ledere må følge intensjonen bak frontfagsmodellen.

Det er nødvendig at offentlig sektor sikres et lønnsnivå som er på linje med resten av arbeidslivet. Offentlig virksomhet må kunne konkurrere om arbeidskraft og sikre at god kompetanse også kommer det offentlige og dermed samfunnet til gode. Offentlig sektor har

gjennomgående hatt et noe lavere lønnsnivå enn privat virksomhet. Dette er kompensert ved et godt stillingsvern, gode pensjonsordninger og gode generelle arbeidsvilkår. Internasjonale strømninger sammen med samfunnsmessige skift har ført til press på både pensjon, lønn, tilsetningsvilkår, arbeidsvilkår i offentlig sektor. NTL vil advare mot en tendens der arbeidsvilkår svekkes. Det vil kunne medføre et øket press på lønnsøkning for enkeltgrupper og svekke frontfagsmodellen.

Arbeidsinnvandring har betydning for lønnsdannelsen, og utvalget peker på ulike utfordringer dette utgjør. Det pekes blant annet på at velferdspolitikken må dreies i aktivitetsorientert retning. I denne sammenheng mener NTL at tilrettelegging for økt yrkesaktivitet er det viktigste. Kravet til ytelse fra hver enkelt arbeidstaker har økt de siste årene, både i offentlige og private virksomheter. Dette kan gjøre det vanskeligere å nå målene om økt integrering og et inkluderende arbeidsliv, og det er derfor viktig å legge arbeidssituasjonen til rette for de som ønsker og kan jobbe.

Utvalget trekker fram sammenhengen mellom sosial dumping og lønnsdannelsen, og påpeker at hvis lønns- og arbeidsbetingelsene blir for dårlige, vil konsekvensene av innvandringen bli negative. NTL ser det som positivt at hele utvalget ser det nødvendig med de tiltakene som er iverksatt mot sosial dumping. Utvalget trekker fram betydning av gode kontrollordninger, og nødvendigheten av et godt samarbeid mellom kontrolletatene. NTL støtter dette og utvalgets ønske om å sikre tilstrekkelig ressurser og prioritering av dette arbeidet. Samtidig er NTL enig med utvalget om at statlig kontrollvirksomhet kan imidlertid ikke erstatte rollen et organisert arbeidsliv med et virksomt tillitsvalgtapparat kan utøve for å motvirke sosial dumping i utsatte bransjer.

Utvalget peker på at det er klare makroøkonomiske argumenter for å tilstrebe en jevn utvikling i petroleumsvirksomheten, og trekker fram at dette kan gjøres ved å utsette åpning av nye områder eller begrense tildelinger av nye letelisenser. NTL er enig i at det vil være makroøkonomisk fordelaktig å redusere oljeutvinningen og unnlate å åpne nye felt. I tillegg er dette viktig for å nå Norges klima- og miljømål.

NTL slutter seg til målsetningen om at koordineringen av lønnsdannelsen må omfatte alle grupper, også ledere og grupper utenfor det organiserte arbeidslivet. Utvalget peker på at høy organisasjonsgrad og høy dekningsgrad for tariffavtalene er viktig for å få til en koordinert lønnsdannelse og at myndighetene også må støtte opp under dette. NTL vil understreke at det er viktig at arbeidsgiverne både i offentlig og privat sektor bidrar til å opprettholde frontfagsmodellen gjennom å sikre gode arbeidsvilkår for de ansattes organisasjoner og de tillitsvalgte. Det vil være vesentlig for å klare å opprettholde organisasjonsgraden i årene framover, og dermed sikre en fortsatt koordinert lønnsdannelse.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Ragnar Bø Elgsaas